

บทที่ 3

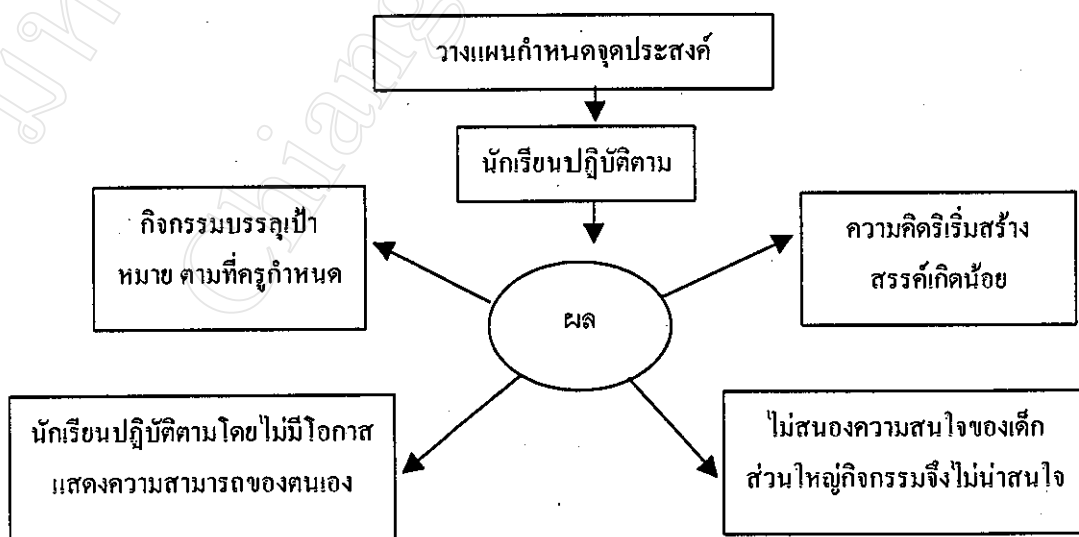
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรเพื่อเสริมสร้างทัศนคติของนักเรียนต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรของนักเรียน โรงเรียนวัดโนนทัยพาย์ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research)

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้คือ

ขั้นตอนที่ 1 ชี้แจงวัตถุประสงค์ต่อผู้บริหารและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยทำความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยครั้งนี้กับฝ่ายบริหาร โรงเรียน (ผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ) ครูผู้สอนประจำหมวดเกษตรกรรม โดยได้ให้ข้อสังเกตถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความแตกต่างของท้องถิ่นและไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากสภาพแวดล้อมในชุมชนและสังคม

แผนภูมิที่ 2 แสดงการจัดกิจกรรมลักษณะที่ครูเป็นศูนย์กลาง

ขั้นตอนที่ 2 การรับสมัครผู้ร่วมวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการชี้แจงในที่ประชุมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในการสอนวิชาในหมวดเกษตรมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยผู้วิจัยได้ชี้แจงรวมถึงประโยชน์ที่จะได้รับ แล้วเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม และได้รับสมัครนักเรียนร่วมงานวิจัยระดับชั้นละ 35 คน รวมเป็น 70 คน จากนั้นผู้วิจัยได้ทำบันทึกขออนุญาตในการทำวิจัยครั้งนี้ พร้อมทั้งเสนอรายชื่อนักเรียนผู้สมัครร่วมวิจัยต่อทางโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ

ขั้นตอนที่ 3 สร้างเครื่องมือในการสอบถาม เป็นลำดับขั้นดังนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาชีวเกษตรของกรมสามัญศึกษา เพื่อที่จะได้นำมาแนวทางในการสร้างกิจกรรมกับทีมวิจัย

3.2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดย ผู้วิจัยได้ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดเกษตร ฝ่ายวิชาการหมวดเกษตร อาจารย์ผู้มีประสบการณ์การทำแบบสอบถามหัวหน้าศูนย์วิชาภาษาไทย โรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตนครพิงค์ คณะกรรมการฝ่ายประเมินผลโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ และได้จัดพิมพ์ ปรับปรุงแบบสอบถาม นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย แบบสอบถามได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

3.2.1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลเกี่ยวกับนักเรียนในเรื่องระดับชั้นที่เรียนเพศ ผลการเรียนภาคการศึกษาที่ผ่านมา การศึกษาของผู้ปกครอง การตัดสินใจเรียนวิชาเกษตรของนักเรียน ครอบครัวมีที่ดินทำการเกษตรได้หรือไม่ และในชุมชนของนักเรียนที่อาศัยอยู่ เพื่อที่ผู้วิจัยจะได้นำไปประกอบพิจารณาในการจัดกิจกรรมได้ถูกต้องและไม่ขัดต่อสภาพความเป็นจริง ของนักเรียน

3.2.2 แบบสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาเกษตร ที่ทางฝ่ายวิชาการหมวดเกษตรและฝ่ายวิชาการ โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ ได้จัดให้มีการเรียนการสอนโดยการตอบแบบสอบถามในตอนี่ 2 นี้ เป็นการตอบแบบประเมินค่า (rating scale) ผู้วิจัยได้ให้ทีมวิจัยพิจารณาตามสภาพความเป็นจริง การประเมินค่านั้นเป็นการให้ตามระดับคุณภาพ 5 ตัวเลือกคือ

- 5 หมายถึง มากที่สุด
- 4 หมายถึง มาก
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง น้อย
- 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ลักษณะแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้

ก. ด้านการเรียนของนักเรียน โดยสอบถามถึงการวางแผน การดำเนินการ การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร ที่ผ่านมจนถึงปัจจุบันว่านักเรียนมีความรู้สึก ข้อคิดเห็นหรือทัศนคติอย่างไร เพื่อจะได้นำมาพิจารณาประกอบในการจัดกิจกรรมที่จะใช้กับทีมวิจัย และในการจัดเตรียมแผนการสอน ในภาคการศึกษาต่อไป

ข. ด้านการสอนของครูผู้สอนในหมวดวิชาเกษตร เพื่อที่จะนำผลการวิเคราะห์จากการตอบแบบสำรวจของนักเรียน มาใช้ในการปรับปรุง การสรรหาวิชาการ ที่นักเรียนสนใจ การปรับปรุงเทคนิคการสอนของครู การจัดสร้างนวัตกรรมด้านสื่อการสอน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน และการสร้างขวัญกำลังใจที่จะมีผลต่อความตั้งใจเรียนของนักเรียน

ค. ด้านการจัดการบริการของโรงเรียนที่ต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรเพื่อนำเสนอต่อฝ่ายบริหาร โรงเรียนได้พิจารณาถึงการบริการต่าง ๆ ที่จะสนองต่อความต้องการของนักเรียน

3.2.3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open ended question) ให้เสนอแนะกิจกรรมที่สนใจและคิดว่าสามารถนำมาประกอบการเรียนการสอนวิชาเกษตรได้ โดยให้ศึกษากิจกรรมการเรียนการสอนในภาคเรียนที่ผ่านมา

3.3 การทดสอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบกับนักเรียน ที่นอกเหนือจากนักเรียน อาสาสมัครร่วมงานวิจัย จำนวนระดับชั้นละ 15 คน รวมเป็น 30 คน ในช่วงเวลาที่ว่างจากการเรียนของนักเรียน

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานผู้ร่วมวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการแก้ไขและได้นำไปปรึกษาฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดเกษตร อาจารย์ฝ่ายประเมินผลโรงเรียนวัฒนวิทยพิทย ได้ดำเนินการปรับปรุงและได้มีการนำไปปรึกษากับคณะกรรมการกองการวิจัย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้มาเป็นวิทยากรในการอบรมเชิงปฏิบัติการ การวิจัยในชั้นเรียน ที่ทางโรงเรียนวัฒนวิทยพิทยจัดขึ้น ผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจที่ได้ปรับปรุงแก้ไขความถูกต้อง เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

3.5 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบกับทีมงานวิจัย โดยใช้เวลาในคาบเรียนวิชาเกษตรที่ผู้วิจัยมีสอน ทั้งสองระดับ ระยะเวลาในการสอบถามใช้เวลาตลอดสัปดาห์ และได้ดำเนินการนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อสรุปนำข้อมูลที่ได้ออกไปประกอบการวิจัยต่อไป

ขั้นตอนที่ 4. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 1 และตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ออกมาจากการสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบหาความถูกต้องนำข้อมูลลงรหัส วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการ

วิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science, SPSS⁺) โดยอธิบายและวิเคราะห์แบบพรรณนา (descriptive analysis) ส่วนในการวิเคราะห์ในแบบสอบถามตอนที่ 3 เมื่อทีมวิจัยได้เสนอกิจกรรมที่สนใจและเห็นว่ามีความเหมาะสมในการนำไปทดลองปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 5 การดำเนินกิจกรรม เมื่อผู้วิจัยแจ้งผลการวิเคราะห์ข้อมูลของทีมวิจัยได้เสนอกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพิจารณาในการดำเนินการจัดกิจกรรม

กิจกรรมที่ประกอบในโรงเรียนประกอบด้วย

1. กิจกรรมการปฏิบัติงานโครงการเกษตร กิจกรรมการปฏิบัติงานโครงการเกษตรให้แยกเป็น 2 ระดับชั้นคือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาและระดับชั้นมัธยมศึกษาเป็นการทดลองการปฏิบัติงานโครงการเกษตรให้ยึดความถูกต้องให้มากที่สุดเพื่อที่จะได้นำผลการวิจัยไปใช้ได้อย่างถูกต้องได้ตกลงในงานที่จะปฏิบัติคือ ชั้นมัธยมศึกษาเลือกการปฏิบัติงานโครงการการเลี้ยงไก่เนื้อ 3 สายเลือด ชั้นมัธยมศึกษาได้เลือกการปฏิบัติงานโครงการการปลูกพืชผัก โดยใช้สถานที่คือ โรงเรือนเลี้ยงไก่ และแปลงปฏิบัติงานโครงการเกษตร โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ

2 กิจกรรมการบรรยาย ของเกษตรกร ผู้วิจัยได้ให้สมาชิกในทีมวิจัย เสนอเกษตรกรที่มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพการเกษตร และเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถมีวาทีศิลป์ เคยให้ความรู้เกษตรกรและชุมชน เป็นที่รู้จักในวงการเกษตร

3 กิจกรรมการอภิปราย ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการอภิปรายโดย นำเอากิจกรรมที่ได้ดำเนินไปแล้วมาอภิปรายสรุป ในหัวข้อ " การอภิปรายสรุป การพัฒนาโครงการเรียนการสอนวิชาเกษตร เพื่อเสริมสร้างทัศนคติของนักเรียนโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ " ขึ้นในโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ เพื่อที่จะได้เอากิจกรรมที่ได้จากการวิเคราะห์ของทีมวิจัยไปพัฒนาการเรียนการสอน วิชาเกษตร

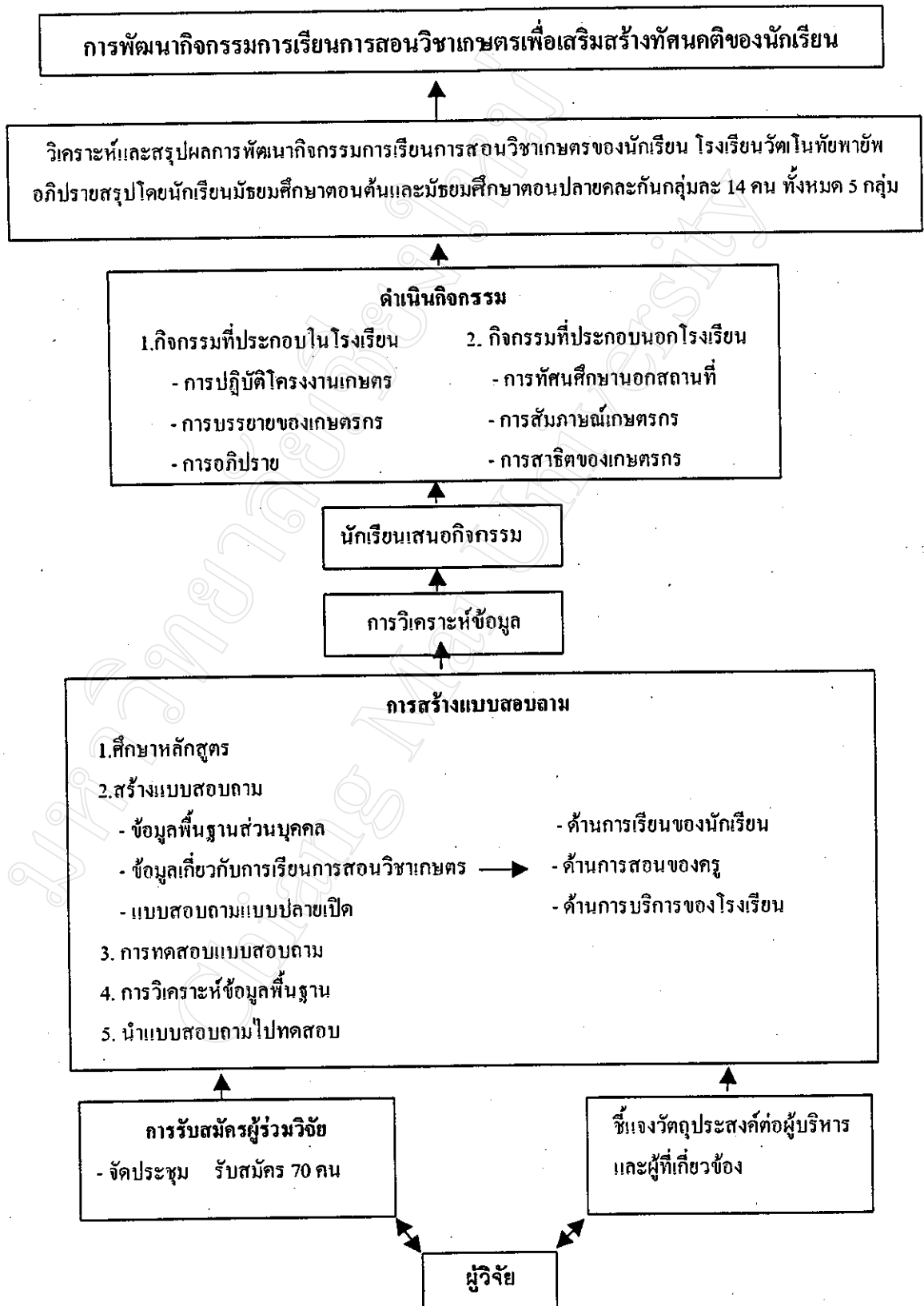
กิจกรรมที่ประกอบนอกโรงเรียน ประกอบด้วย

1. กิจกรรมทัศนศึกษานอกสถานที่ ผู้วิจัยได้ให้ทีมวิจัยเสนอสถานที่ที่จะเข้าดำเนินการศึกษาโดยคำนึงถึงความพร้อมด้านแหล่งวิชาการ ระยะทางความสะดวกในการเดินทาง มีวิทยากรสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับทีมวิจัยได้

2. กิจกรรมการสัมภาษณ์เกษตรกร ผู้วิจัยได้ชี้แจงถึงบุคคลที่ทีมวิจัยจะทำการสัมภาษณ์ ต้องเป็นเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดวิชาความรู้ ให้กับทีมวิจัยได้ สามารถนำข้ออ้างอิงจากภาคทฤษฎีประกอบกับการปฏิบัติถ่ายทอดได้เป็นอย่างดีโดยให้ทีมวิจัยได้เสนอเกษตรกรในแต่ละท้องถิ่น ที่ตนอาศัยอยู่ และจากการสืบหาของสมาชิกในทีมวิจัยเอง

3. กิจกรรมการสาธิตของเกษตรกร ผู้วิจัยได้แนะนำแก่ทีมวิจัยถึงการศึกษาค้นคว้าความรู้จากเกษตรกร ที่ทีมวิจัยสามารถนำไปปฏิบัติได้หลังจากการศึกษาค้นคว้า การสาธิต เกษตรกรผู้ให้การสาธิตควรเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จทางการเกษตรอย่างแท้จริง และให้ทีมวิจัยเสนอเกษตรกรที่เห็นว่ามีความรู้ในการสาธิตได้เป็นอย่างดี

ขั้นตอนที่ 6 สรุปผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตร ผู้วิจัย ที่ปรึกษาทีมงานวิจัยได้ให้มีการดำเนินการสรุปอภิปรายถึงกิจกรรมที่ได้ดำเนินการ โดยจัดในโรงเรียนวัดโนนทัพย์ฯ ได้ขอความร่วมมือกับฝ่ายบริการ ครูผู้สอนบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จัดเตรียมห้องประชุม อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ ผู้วิจัยบันทึกผลการสรุปเสนอต่อผู้บริหาร โรงเรียนวัดโนนทัพย์ฯ

แผนภูมิที่ 3 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย